

Α ΛΥΚΕΙΟΥ - ΑΛΓΕΒΡΑ

Προτείνονται δεκαπέντε λυμένα θέματα άλγεβρας που σκοπό έχουν να δει ο μαθητής συνθετικά την εφαρμογή των εννοιών που έχει διδαχτεί.

Θ Ε Μ Α 1ο

α) Αν n θετικός ακέραιος και χ, ψ πραγματικοί για τους οποίους ισχύει $\chi^{2^n} + \psi^{2^n} = 0$, δείξτε ότι $\chi = \psi = 0$.

β) Αν n θετικός ακέραιος και ισχύουν $2^{n-2} = 1$ (1) και $(\chi^2 - 4)^n + (\psi - 1)^n = 0$ (2), να βρείτε τους χ, ψ .

Λύση

α) Για κάθε $\chi, \psi \in \mathbb{R}$ ισχύει $\chi^{2^n} \geq 0, \psi^{2^n} \geq 0$. Αν υποθέσουμε ότι $\chi \neq 0$, τότε είναι $\chi^{2^n} > 0$, οπότε $\chi^{2^n} + \psi^{2^n} > 0$. Άτοπο. Άρα $\chi = 0$. Η ισότητα της υπόθεσης γίνεται $\psi^{2^n} = 0 \Leftrightarrow \psi = 0$.

β) Η (1) ισχύει όταν $n-2=0 \Leftrightarrow n=2$. Έτσι η (2) γράφεται $(\chi^2 - 4)^2 + (\psi - 1)^2 = 0$ (3).

Σύμφωνα με το α) από την (3) παίρνουμε $\chi^2 - 4 = 0 \Leftrightarrow \chi^2 = 4 \Leftrightarrow \chi = \pm 2$ και $\psi - 1 = 0 \Leftrightarrow \psi = 1$.

Θ Ε Μ Α 2ο

Αν για τους πραγματικούς αριθμούς χ, ψ έχουμε $\chi \neq 1$ και $\chi\psi + \chi = 1$ (1), τότε:

α) Δείξτε ότι $\psi \neq 0$.

β) Να απλοποιήσετε το κλάσμα $K = \frac{\chi^2 + 2\chi - 2 + \psi^2}{\psi(\chi - \psi)}$.

Λύση

α) Αν ήταν $\psi = 0$ από την (1) παίρνουμε $\chi = 1$. Άτοπο. Άρα $\psi \neq 0$.

β) Από την (1) έχουμε $\chi - 1 = -\chi\psi$, οπότε $\chi^2 + 2\chi - 2 + \psi^2 = \chi^2 + 2(\chi - 1) + \psi^2 = \chi^2 - 2\chi\psi + \psi^2 = (\chi - \psi)^2$. Είναι $\psi \neq 0$, οπότε όταν $\chi \neq \psi$, $K = \frac{(\chi - \psi)^2}{\psi(\chi - \psi)} = \frac{\chi - \psi}{\psi}$.

Θ Ε Μ Α 3ο

α) Για τους πραγματικούς αριθμούς α, β, γ ισχύει $(\alpha + \beta + \gamma)^3 = \alpha^3 + \beta^3 + \gamma^3$ (1).

Δείξτε ότι: i) Δύο τουλάχιστον από τους α, β, γ είναι αντίθετοι.

ii) Για κάθε περιττό φυσικό αριθμό n ισχύει $(\alpha + \beta + \gamma)^n = \alpha^n + \beta^n + \gamma^n$.

Λύση

i) (1) $\Leftrightarrow (\alpha + \beta)^3 + 3(\alpha + \beta)^2\gamma + 3(\alpha + \beta)\gamma^2 + \gamma^3 = \alpha^3 + \beta^3 + \gamma^3 \Leftrightarrow$
 $(\alpha + \beta)[(\alpha + \beta)^2 + 3(\alpha + \beta)\gamma + 3\gamma^2] = (\alpha + \beta)^3 - 3\alpha\beta(\alpha + \beta) \Leftrightarrow$
 $(\alpha + \beta)[(\alpha + \beta)^2 + 3(\alpha + \beta)\gamma + 3\gamma^2] - (\alpha + \beta)[(\alpha + \beta)^2 - 3\alpha\beta] = 0 \Leftrightarrow$
 $(\alpha + \beta)[3(\alpha + \beta)\gamma + 3\gamma^2 + 3\alpha\beta] = 0 \Leftrightarrow (\alpha + \beta)(3\alpha\gamma + 3\beta\gamma + 3\gamma^2 + 3\alpha\beta) = 0 \Leftrightarrow$
 $(\alpha + \beta)[(3\alpha\gamma + 3\gamma^2) + (3\beta\gamma + 3\alpha\beta)] = 0 \Leftrightarrow (\alpha + \beta)[3\gamma(\alpha + \gamma) + 3\beta(\alpha + \gamma)] = 0 \Leftrightarrow$

$$3(\alpha + \beta)(\alpha + \gamma)(\beta + \gamma) = 0 \Leftrightarrow \alpha + \beta = 0 \text{ ή } \alpha + \gamma = 0 \text{ ή } \beta + \gamma = 0 \Leftrightarrow \alpha = -\beta \text{ ή } \alpha = -\gamma \text{ ή } \beta = -\gamma.$$

ii) Από το i) έστω ότι είναι $\alpha = -\beta$, τότε για τον περιττό φυσικό n έχουμε:

$$(\alpha + \beta + \gamma)^n = \gamma^n \text{ και } \alpha^n + \beta^n + \gamma^n = (-\beta)^n + \beta^n + \gamma^n = -\beta^n + \beta^n + \gamma^n = \gamma^n.$$

$$\text{Άρα } (\alpha + \beta + \gamma)^n = \alpha^n + \beta^n + \gamma^n.$$

Θ Ε Μ Α 4ο

Θεωρούμε την εξίσωση $\lambda^2(\lambda - \chi) + \lambda^2\mu = \mu^2(\mu - \chi) + \lambda\mu^2$ (1), $\lambda, \mu \in \mathbb{R}$.

i) Να λύσετε την (1).

ii) Έστω ότι $\mu < 0$ και $\mu^2 > \lambda^2$. Αν χ_0 είναι λύση της (1), δείξτε ότι $\chi_0^3 + (\mu - \lambda)^3 - 8\mu^3 > 0$.

Λύση

$$\begin{aligned} \text{i) (1)} &\Leftrightarrow \lambda^3 - \lambda^2\chi + \lambda^2\mu = \mu^3 - \mu^2\chi + \lambda\mu^2 \Leftrightarrow \mu^2\chi - \lambda^2\chi = \mu^3 - \lambda^3 + \lambda\mu^2 - \lambda^2\mu \Leftrightarrow \\ &(\mu^2 - \lambda^2)\chi = (\mu^3 - \lambda^3) + \lambda\mu(\mu - \lambda) \Leftrightarrow (\mu - \lambda)(\mu + \lambda)\chi = (\mu - \lambda)(\mu^2 + \mu\lambda + \lambda^2) + \lambda\mu(\mu - \lambda) \Leftrightarrow \\ &(\mu - \lambda)(\mu + \lambda)\chi = (\mu - \lambda)(\mu^2 + 2\mu\lambda + \lambda^2) \Leftrightarrow (\mu - \lambda)(\mu + \lambda)\chi = (\mu - \lambda)(\mu + \lambda)^2 \text{ (2)}. \end{aligned}$$

Διακρίνουμε τις περιπτώσεις:

$$1^{\text{η}}) \text{ Αν } (\mu - \lambda)(\mu + \lambda) \neq 0 \Leftrightarrow \mu \neq \pm\lambda, \text{ τότε (2)} \Leftrightarrow \chi = \frac{(\mu - \lambda)(\mu + \lambda)^2}{(\mu - \lambda)(\mu + \lambda)} = \mu + \lambda.$$

2^η) Αν $(\mu - \lambda)(\mu + \lambda) = 0 \Leftrightarrow \mu = \pm\lambda$, τότε η (2) γίνεται $0\chi = 0$, δηλαδή έχει απειρία λύσεων.

ii) Επειδή $\mu^2 > \lambda^2 \Leftrightarrow (\mu - \lambda)(\mu + \lambda) > 0$, οπότε είναι $\mu \neq \pm\lambda$. Σύμφωνα με το i) είναι $\chi_0 = \mu + \lambda$.

Έχουμε $\chi_0^3 + (\mu - \lambda)^3 - 8\mu^3 = (\mu + \lambda)^3 + (\mu - \lambda)^3 + (-2\mu)^3$. Παρατηρούμε ότι:

$$\mu + \lambda + \mu - \lambda - 2\mu = 0, \text{ οπότε } (\mu + \lambda)^3 + (\mu - \lambda)^3 + (-2\mu)^3 = 3(\mu + \lambda)(\mu - \lambda)(-2\mu) \Leftrightarrow$$

$$(\mu + \lambda)^3 + (\mu - \lambda)^3 + (-2\mu)^3 = -6\mu(\mu^2 - \lambda^2) > 0, \text{ αφού } \mu^2 - \lambda^2 > 0 \text{ και } -6\mu > 0.$$

Σημείωση: Όταν $\alpha + \beta + \gamma = 0$, τότε ισχύει $\alpha^3 + \beta^3 + \gamma^3 = 3\alpha\beta\gamma$.

Θ Ε Μ Α 5ο

A. Για τους πραγματικούς αριθμούς $\alpha, \beta, \gamma, \chi, \psi, \omega$ δείξτε ότι:

$$(\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2)(\chi^2 + \psi^2 + \omega^2) \geq (\alpha\chi + \beta\psi + \gamma\omega)^2 \text{ (1) (ανισότητα Schwarz).}$$

B. Αν α, β, γ θετικοί με $\alpha + \beta + \gamma = 1$, δείξτε ότι:

$$\text{i) } \sqrt{\alpha\beta} + \sqrt{\beta\gamma} + \sqrt{\gamma\alpha} \leq 1.$$

$$\text{ii) } \alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2 \geq \frac{1}{3}.$$

Λύση

$$\begin{aligned} \text{A. (1)} &\Leftrightarrow \dots \Leftrightarrow \alpha^2\psi^2 + \alpha^2\omega^2 + \beta^2\chi^2 + \beta^2\omega^2 + \gamma^2\chi^2 + \gamma^2\psi^2 - 2\alpha\chi\beta\psi - 2\alpha\chi\gamma\omega - 2\beta\psi\gamma\omega \geq 0 \Leftrightarrow \\ &(\alpha\psi - \beta\chi)^2 + (\alpha\omega - \gamma\chi)^2 + (\beta\omega - \gamma\psi)^2 \geq 0, \text{ που ισχύει.} \end{aligned}$$

$$\text{B. i) Είναι } (\sqrt{\alpha} - \sqrt{\beta})^2 \geq 0 \Leftrightarrow \alpha + \beta - 2\sqrt{\alpha}\sqrt{\beta} \geq 0 \Leftrightarrow \sqrt{\alpha\beta} \leq \frac{\alpha + \beta}{2}.$$

$$\text{Όμοια } \sqrt{\beta\gamma} \leq \frac{\beta + \gamma}{2}, \sqrt{\gamma\alpha} \leq \frac{\gamma + \alpha}{2}. \text{ Έτσι έχουμε } \sqrt{\alpha\beta} + \sqrt{\beta\gamma} + \sqrt{\gamma\alpha} \leq \frac{2(\alpha + \beta + \gamma)}{2} \Leftrightarrow$$

$$\sqrt{\alpha\beta} + \sqrt{\beta\gamma} + \sqrt{\gamma\alpha} \leq 1.$$

ii) Εφαρμόζοντας την (1) του i) ερωτήματος για $\chi = \psi = \omega = 1$ παίρνουμε

$$(\alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2) \cdot 3 \geq (\alpha + \beta + \gamma)^2 \Leftrightarrow \alpha^2 + \beta^2 + \gamma^2 \geq \frac{1}{3}.$$

Θ Ε Μ Α 6ο

Δίνονται οι σχέσεις $|\chi - 3| \leq 1$ (1) και $|2\psi + 3| \leq 5$ (2). Να βρείτε:

α) Τις τιμές των πραγματικών χ, ψ .

β) Τη μέγιστη και την ελάχιστη τιμή της παράστασης $K = 2\chi - 3\psi$.

Λύση

α) (1) $\Leftrightarrow -1 \leq \chi - 3 \leq 1 \Leftrightarrow -1 + 3 \leq \chi \leq 1 + 3 \Leftrightarrow 2 \leq \chi \leq 4 \Leftrightarrow \chi \in [2, 4]$.

(2) $\Leftrightarrow -5 \leq 2\psi + 3 \leq 5 \Leftrightarrow -5 - 3 \leq 2\psi \leq 5 - 3 \Leftrightarrow -8 \leq 2\psi \leq 2 \Leftrightarrow -4 \leq \psi \leq 1 \Leftrightarrow \psi \in [-4, 1]$.

β) Από το α) έχουμε $2 \leq \chi \leq 4 \Leftrightarrow 4 \leq 2\chi \leq 8$ (3) και $-4 \leq \psi \leq 1 \Leftrightarrow -3 \leq -3\psi \leq 12$ (4).

Προσθέτουμε τις (3), (4) κατά μέλη και παίρνουμε $1 \leq 2\chi - 3\psi \leq 20 \Leftrightarrow 1 \leq K \leq 20$.

Είναι $K = 1$ για $\chi = 2, \psi = 1$ και $K = 20$ για $\chi = 4, \psi = -4$.

Άρα η ελάχιστη τιμή της K είναι 1 και η μέγιστη 20.

Θ Ε Μ Α 7ο

Να λύσετε την ανίσωση $|\chi^2| + \left| -\frac{\chi+1}{\chi} \right| < \frac{2}{|\chi|} + \chi^2$ (1).

Λύση

Πρώτα απ' όλα για να ορίζεται η (1) πρέπει να είναι $\chi \neq 0$.

(1) $\Leftrightarrow \chi^2 + \left| \frac{\chi+1}{\chi} \right| < \frac{2}{|\chi|} + \chi^2 \Leftrightarrow \frac{|\chi+1|}{|\chi|} < \frac{2}{|\chi|} \Leftrightarrow |\chi+1| < 2 \Leftrightarrow -2 < \chi+1 < 2 \Leftrightarrow -3 < \chi < 1$.

Επειδή $\chi \neq 0$, τελικά λύσεις της ανίσωσης είναι τα χ με $-3 < \chi < 0$ ή $0 < \chi < 1$ δηλαδή $\chi \in (-3, 0) \cup (0, 1)$.

Θ Ε Μ Α 8ο

α) Αν $\chi \neq 0$, δείξτε ότι: $\left| \chi + \frac{1}{\chi} \right| \geq 2$ (1). Για ποια χ η (1) ισχύει σαν ισότητα;

β) Με κέντρο το σημείο που αντιστοιχεί στο μηδέν του άξονα των πραγματικών αριθμών γράφουμε κύκλο με ακτίνα $\frac{1}{2}$. Δείξτε ότι τα σημεία του άξονα των πραγματικών αριθμών που

αντιστοιχούν στους αριθμούς $\frac{\chi}{1 + \chi^2}$ είναι σημεία του παραπάνω κυκλικού δίσκου.

Λύση

α) (1) $\Leftrightarrow \left| \frac{\chi^2 + 1}{\chi} \right| \geq 2 \Leftrightarrow \frac{|\chi^2 + 1|}{|\chi|} \geq 2 \Leftrightarrow \chi^2 + 1 \geq 2|\chi| \Leftrightarrow |\chi|^2 - 2|\chi| + 1 \geq 0 \Leftrightarrow (|\chi| - 1)^2 \geq 0$ που

ισχύει. Η (1) ισχύει σαν ισότητα όταν $|\chi| - 1 = 0 \Leftrightarrow |\chi| = 1 \Leftrightarrow \chi = \pm 1$.

β) Πρέπει η απόσταση των αριθμών $0, \frac{\chi}{1 + \chi^2}$ να είναι μικρότερη ή ίση του $\frac{1}{2}$.

$$d\left(\frac{\chi}{1 + \chi^2}, 0\right) = \left| \frac{\chi}{1 + \chi^2} - 0 \right| = \left| \frac{\chi}{1 + \chi^2} \right|.$$

Από το α) έχουμε $\left| \frac{\chi^2+1}{\chi} \right| \geq 2 \Leftrightarrow \left| \frac{\chi}{1+\chi^2} \right| \leq \frac{1}{2} \Leftrightarrow d\left(\frac{\chi}{1+\chi^2}, 0\right) \leq \frac{1}{2}$.

Θ Ε Μ Α 9ο

α) Για τον πραγματικό αριθμό a να συμπληρώσετε την ισότητα $|a| = \dots$

β) Για τους πραγματικούς αριθμούς α, β ισχύει $|\alpha + \beta| \leq |\alpha| + |\beta|$. Σ Λ.

γ) Δίνεται η εξίσωση $\lambda|\chi| = \sqrt{\chi^2 - 1}$ με άγνωστο τον χ και $\lambda \in \mathbf{R}$. Να βρείτε το λ για το οποίο η εξίσωση είναι αδύνατη.

δ) Αν $\alpha \neq \pm 1$, να απλοποιήσετε την παράσταση $\Pi = \frac{|\alpha| - 1}{\alpha^2 - 1}$.

Λύση

α) $|a| = -a$, όταν $a \leq 0$, $|a| = a$, όταν $a > 0$.

β) Είναι λάθος.

γ) $\lambda|\chi| = \sqrt{\chi^2 - 1} \Leftrightarrow \lambda|\chi| = |\chi| - 1 \Leftrightarrow \lambda|\chi| - |\chi| = -1 \Leftrightarrow (\lambda - 1)|\chi| = -1$ (1). Η εξίσωση είναι αδύνατη αν και μόνο αν $\lambda - 1 = 0 \Leftrightarrow \lambda = 1$.

δ) $\Pi = \frac{|\alpha| - 1}{|\alpha|^2 - 1} = \frac{|\alpha| - 1}{(|\alpha| - 1)(|\alpha| + 1)} = \frac{1}{|\alpha| + 1}$. Αν $\alpha < 0$ και $\alpha \neq -1$, τότε $\Pi = \frac{1}{1 - \alpha}$.

Αν $\alpha \geq 0$ και $\alpha \neq 1$, τότε $\Pi = \frac{1}{\alpha + 1}$.

Θ Ε Μ Α 10ο

α) Για τον πραγματικό αριθμό a ισχύει $|a| \geq a$ ή $|a| \geq -a$. Σ Λ.

β) Να συμπληρώσετε την ισοδυναμία $|\chi| = |\alpha| \Leftrightarrow \dots$

γ) Για τους μη μηδενικούς πραγματικούς χ, ψ ισχύει $|\chi\psi| + \chi\psi = 0$. Να υπολογίσετε την

παράσταση $K = \frac{2\chi}{|\chi|} + \frac{|\psi|}{\psi}$.

δ) Να βρείτε τα χ του $[-1, 10]$ για τα οποία ισχύει $||\chi - 2| - 3| \leq 4$.

Λύση

α) Είναι λάθος.

β) $|\chi| = |\alpha| \Leftrightarrow \chi = \pm\alpha$.

γ) Είναι $|\chi\psi| = -\chi\psi$. $K = \frac{2\chi\psi + |\chi||\psi|}{|\chi|\psi} = \frac{2\chi\psi + |\chi\psi|}{|\chi|\psi} = \frac{2\chi\psi - \chi\psi}{|\chi|\psi} = \frac{\chi\psi}{|\chi|\psi} = \frac{\chi}{|\chi|}$.

Αρα, αν $\chi < 0$, τότε $K = -1$, ενώ αν $\chi > 0$, τότε $K = 1$.

δ) $||\chi - 2| - 3| \leq 4 \Leftrightarrow -4 \leq |\chi - 2| - 3 \leq 4 \Leftrightarrow -4 + 3 \leq |\chi - 2| \leq 4 + 3 \Leftrightarrow -1 \leq |\chi - 2| \leq 7$ (1).

Όμως $|\chi - 2| \geq -1$, αφού $|\chi - 2| \geq 0$. Αρα (1) $\Leftrightarrow |\chi - 2| \leq 7 \Leftrightarrow -7 \leq \chi - 2 \leq 7 \Leftrightarrow -7 + 2 \leq \chi \leq 7 + 2 \Leftrightarrow -5 \leq \chi \leq 9$.

Έχουμε ακόμα $-1 \leq \chi \leq 10$, οπότε από τη συναληθευσή τους προκύπτει $-1 \leq \chi \leq 9$.

Θ Ε Μ Α 11ο

A. Για τους πραγματικούς α, β ισχύει $\frac{\alpha}{1+|\alpha|} = \frac{\beta}{1+|\beta|}$ (1). Δείξτε ότι $\alpha = \beta$.

B. Θεωρούμε την εξίσωση $\frac{\chi^6 + \lambda^2}{1 + \chi^6 + \lambda^2} = \frac{2\chi^6}{1 + 2\chi^6}$ (2), $\lambda \in \mathbf{R}$ με άγνωστο το χ .

α) Να λύσετε την (1).

β) Αν χ_0 είναι λύση της (1), να βρείτε για ποιο λ είναι $\chi_0 > \sqrt{2}$.

Λύση

A. Είναι $|\alpha| \geq 0, |\beta| \geq 0$, οπότε $1+|\alpha| > 0$ και $1+|\beta| > 0$.

$$(1) \Leftrightarrow \alpha(1+|\beta|) = \beta(1+|\alpha|) \quad (3).$$

• Αν $\alpha=0$ από τη (3) παίρνουμε $\beta=0$. Άρα $\alpha=\beta=0$.

• Αν $\alpha \neq 0$, αφού $1+|\alpha| > 0$ και $1+|\beta| > 0$ από την (3) προκύπτει ότι $\beta \neq 0$ και μάλιστα τα α, β είναι ομόσημα.

$$\square \text{ Αν } \alpha, \beta > 0, \text{ τότε } (3) \Leftrightarrow \alpha(1+\beta) = \beta(1+\alpha) \Leftrightarrow \alpha + \alpha\beta = \beta + \alpha\beta \Leftrightarrow \alpha = \beta.$$

$$\square \text{ Αν } \alpha, \beta < 0, \text{ τότε } (3) \Leftrightarrow \alpha(1-\beta) = \beta(1-\alpha) \Leftrightarrow \alpha - \alpha\beta = \beta - \alpha\beta \Leftrightarrow \alpha = \beta.$$

Άρα σε κάθε περίπτωση είναι $\alpha = \beta$.

B. α) Είναι $\chi^6 + \lambda^2 \geq 0, 2\chi^6 \geq 0$, οπότε (2) $\Leftrightarrow \frac{\chi^6 + \lambda^2}{1 + |\chi^6 + \lambda^2|} = \frac{2\chi^6}{1 + |2\chi^6|}$ (4).

$$\text{Σύμφωνα με το A, } (4) \Leftrightarrow \chi^6 + \lambda^2 = 2\chi^6 \Leftrightarrow \chi^6 = \lambda^2 \Leftrightarrow \chi = \pm \sqrt[6]{\lambda^2} \Leftrightarrow \chi = \pm \sqrt[3]{|\lambda|}.$$

Σημείωση: Για να λύσουμε την εξίσωση μπορούμε να μην στηριχτούμε στο A, αλλά να εκτελέσουμε τις πράξεις.

β) Από τις λύσεις που βρήκαμε η $-\sqrt[3]{|\lambda|} \leq 0$. Άρα $\chi_0 > \sqrt{2} \Leftrightarrow \sqrt[3]{|\lambda|} > \sqrt{2} \Leftrightarrow \sqrt[6]{|\lambda|^2} > \sqrt[6]{2^3} \Leftrightarrow |\lambda|^2 > 2^3 \Leftrightarrow |\lambda| > \sqrt{2^3} \Leftrightarrow |\lambda| > 2\sqrt{2} \Leftrightarrow \lambda < -2\sqrt{2}$ ή $\lambda > 2\sqrt{2}$.

Θ Ε Μ Α 12ο

α) Αν $\alpha, \beta \geq 0$, να συμπληρώσετε την ισότητα $\sqrt[4]{\alpha \cdot \beta} = \dots$

β) Αν $\alpha, \beta \geq 0$ ισχύει $\sqrt[4]{\alpha + \beta} = \sqrt[4]{\alpha} + \sqrt[4]{\beta}$ Σ Λ.

γ) Να λύσετε την εξίσωση $(|\chi - 2| - 3)^3 = -8$.

δ) Να βρείτε τα $\chi \in R$ για τα οποία ορίζεται η παράσταση $K = \sqrt[3]{\frac{1}{\chi - 1} \sqrt{\chi^2 + 4}}$.

Αν $\chi = 2$, να βρείτε την K και να υπολογίσετε την παράσταση $\Pi = \frac{K^2}{\sqrt[3]{2}} + \frac{\sqrt[3]{2^2}}{\sqrt{2+1}}$.

Λύση

α) $\sqrt[4]{\alpha \cdot \beta} = \sqrt[4]{\alpha} \cdot \sqrt[4]{\beta}$.

β) Είναι λάθος.

γ) $(|\chi - 2| - 3)^3 = -8 \Leftrightarrow |\chi - 2| - 3 = -\sqrt[3]{8} \Leftrightarrow |\chi - 2| - 3 = -2 \Leftrightarrow |\chi - 2| = 1 \Leftrightarrow \chi - 2 = \pm 1$.

• $\chi - 2 = 1 \Leftrightarrow \chi = 2 + 1 \Leftrightarrow \chi = 3$.

• $\chi - 2 = -1 \Leftrightarrow \chi = 2 - 1 \Leftrightarrow \chi = 1$.

δ) Για κάθε $\chi \in R$ ισχύει $\chi^2 + 4 > 0$, οπότε η παράσταση ορίζεται όταν $\chi - 1 > 0 \Leftrightarrow \chi > 1$.

Για $\chi=2$ έχουμε $K = \sqrt[3]{\sqrt{8}} = \sqrt[6]{2^3} = \sqrt{2}$. Άρα

$$\begin{aligned} \Pi &= \frac{2}{\sqrt[3]{2}} + \frac{\sqrt[3]{2^2}}{\sqrt{2}+1} = \frac{2\sqrt[3]{2^2}}{\sqrt[3]{2}\sqrt[3]{2^2}} + \frac{\sqrt[3]{2^2}(\sqrt{2}-1)}{(\sqrt{2}+1)(\sqrt{2}-1)} = \frac{2\sqrt[3]{2^2}}{\sqrt[3]{2^3}} + \frac{\sqrt[3]{2^2}(\sqrt{2}-1)}{2-1} = \sqrt[3]{2^2} + \sqrt[3]{2^2}\sqrt{2} - \sqrt[3]{2^2} = \\ &= \sqrt[3]{2^2}\sqrt{2} = \sqrt[6]{2^4}\sqrt[6]{2^3} = \sqrt[6]{2^7} = 2\sqrt[6]{2}. \end{aligned}$$

Θ Ε Μ Α 13ο

α) Αν $\alpha \geq 0$, να δώσετε τον ορισμό της ν-οστής ρίζας του α.

β) Αν $\alpha \geq 0$, ισχύει $\sqrt[\mu]{\sqrt[\nu]{\alpha}} = \sqrt[\nu]{\sqrt[\mu]{\alpha}}$ Σ Λ.

γ) Να βρείτε τα $\chi \in R$ για τα οποία δεν ορίζεται η παράσταση $\Pi = \frac{1}{\sqrt{|\chi^5 + 3|}} + \frac{1}{\sqrt{6 + \sqrt{3}}}$.

Αν $\chi=0$ να εκτελέσετε τις πράξεις και να βρείτε την Π .

δ) Να βρείτε την τιμή του $\lambda \in R$ για την οποία η εξίσωση $\lambda^3\sqrt{|\chi|\sqrt{|\chi|}} = \sqrt{|\chi|}$ με άγνωστο τον χ είναι αόριστη.

Λύση

α) Ν-οστή ρίζα του α ονομάζουμε τον μη αρνητικό αριθμό χ , για τον οποίο ισχύει:

$$\chi^{\nu} = \alpha.$$

β) Είναι σωστό.

γ) Η παράσταση δεν ορίζεται όταν, $|\chi^5 + 3| = 0 \Leftrightarrow \chi^5 + 3 = 0 \Leftrightarrow \chi^5 = -3 \Leftrightarrow \chi = -\sqrt[5]{3}$.

$$\text{Για } \chi=0 \text{ έχουμε } \Pi = \frac{1}{\sqrt{3}} + \frac{\sqrt{6}-\sqrt{3}}{(\sqrt{6}+\sqrt{3})(\sqrt{6}-\sqrt{3})} = \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{3}\sqrt{3}} + \frac{\sqrt{6}-\sqrt{3}}{6-3} = \frac{\sqrt{3}}{3} + \frac{\sqrt{6}-\sqrt{3}}{3} = \frac{\sqrt{6}}{3}.$$

$$\begin{aligned} \delta) \lambda^3\sqrt{|\chi|\sqrt{|\chi|}} = \sqrt{|\chi|} &\Leftrightarrow \lambda^3\sqrt[3]{|\chi|^3} = \sqrt{|\chi|} \Leftrightarrow \lambda^6\sqrt[6]{|\chi|^3} - \sqrt{|\chi|} = 0 \Leftrightarrow \lambda\sqrt{|\chi|} - \sqrt{|\chi|} = 0 \Leftrightarrow \\ &(\lambda-1)\sqrt{|\chi|} = 0. \end{aligned}$$

Η εξίσωση είναι αόριστη, αν και μόνο αν $\lambda-1=0 \Leftrightarrow \lambda=1$.

Θ Ε Μ Α 14ο

Τρεις φίλοι ξεκίνησαν το Σάββατο από την Αθήνα με το αυτοκίνητό τους να πάνε εκδρομή στους Δελφούς. Κόντευαν να φτάσουν, αλλά τους τέλειωσε η βενζίνη. Συνάντησαν ένα βοσκό και τον ρώτησαν πόσο απέχει το πλησιέστερο βενζινάδικο.

Αυτός τους απάντησε: Το πλησιέστερο από εδώ βενζινάδικο απέχει χ χιλιόμετρα.

Ο χ είναι ακέραιος μικρότερος του 5 και η απόσταση των αριθμών χ και 5 είναι μικρότερη του 2.

α) Βοηθήστε τους τρεις φίλους να υπολογίσουν πόσο απέχει από το σημείο που βρίσκονται το βενζινάδικο.

β) Αν η απόσταση του βενζινάδικου από τους Δελφούς είναι $\alpha \leq 5$ και ισχύει:

$$\alpha^3 - (\chi+1)^3 \geq 4\alpha(\alpha-5), \text{ να βρείτε το } \alpha.$$

Λύση

α) Είναι $d(\chi, 5) < 2 \Leftrightarrow |\chi - 5| < 2 \Leftrightarrow -2 < \chi - 5 < 2 \Leftrightarrow -2 + 5 < \chi < 2 + 5 \Leftrightarrow 3 < \chi < 7$ (1). Επειδή ο χ είναι ακέραιος μικρότερος του 5, λόγω της (1) προκύπτει $\chi=4$.

Άρα το πλησιέστερο βενζινάδικο απέχει 4Km.

β) Για $\chi=4$ η σχέση γράφεται:

$$\alpha^3 - 5^3 \geq 4\alpha(\alpha - 5) \Leftrightarrow (\alpha - 5)(\alpha^2 + 5\alpha + 25) \geq 4\alpha(\alpha - 5) \Leftrightarrow (\alpha - 5)(\alpha^2 + 5\alpha + 25) - 4\alpha(\alpha - 5) \geq 0 \Leftrightarrow (\alpha - 5)(\alpha^2 + \alpha + 25) \geq 0.$$

Επειδή το α εκφράζει απόσταση είναι $\alpha > 0$, οπότε από την τελευταία σχέση προκύπτει

$$\alpha - 5 \geq 0 \Leftrightarrow \alpha \geq 5 \quad (2). \text{ Από τη (2) και το γεγονός ότι } \alpha \leq 5 \text{ προκύπτει } \alpha = 5.$$

Άρα το βενζινάδικο απέχει από τους Δελφούς 5Km.

Θ Ε Μ Α 15ο

Δύο χωριά Α, Β που βρίσκονται σε κοντινή απόσταση, αποφάσισαν να φτιάξουν ένα υδραγωγείο από το οποίο θα παίρνουν νερό και τα δύο.

Η θέση του υδραγωγείου από τη μελέτη που έγινε καθορίζεται από ένα συντελεστή $\lambda > 0$ για

τον οποίο ισχύει $\left(\left| \lambda - \frac{1}{16} \right| - \frac{1}{4} \right) \sqrt{\sqrt[3]{\chi}} = \frac{\sqrt{10}}{10} \sqrt{\psi - 1975}$, όπου χ, ψ η απόσταση της θέσης του

υδραγωγείου σε μέτρα από τα Α, Β αντίστοιχα. Να βρείτε τον λ όταν η θέση του υδραγωγείου απέχει από το Α 1000m και από το Β 2000m.

Λύση

$$\text{Για } \chi=1000 \text{ και } \psi=2000 \text{ έχουμε } \left(\left| \lambda - \frac{1}{16} \right| - \frac{1}{4} \right) \sqrt{10} = \frac{\sqrt{10}}{10} 5 \Leftrightarrow \left| \lambda - \frac{1}{16} \right| - \frac{1}{4} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow$$

$$\left| \lambda - \frac{1}{16} \right| = \frac{3}{4} \Leftrightarrow \lambda - \frac{1}{16} = \pm \frac{3}{4}.$$

$$\bullet \lambda - \frac{1}{16} = \frac{3}{4} \Leftrightarrow \lambda = \frac{3}{4} + \frac{1}{16} \Leftrightarrow \lambda = \frac{13}{16}.$$

$$\bullet \lambda - \frac{1}{16} = -\frac{3}{4} \Leftrightarrow \lambda = -\frac{3}{4} + \frac{1}{16} = -\frac{11}{16}. \text{ Απορρίπτεται γιατί } \lambda > 0.$$

$$\text{Άρα η ζητούμενη τιμή του } \lambda \text{ είναι } \lambda = \frac{13}{16}.$$